

EKKLESIA AMSTERDAM zondag 13 september 2020

Een prachthuis

Mirjam Rigterink

Wat staat er in je boekenkast? Wat hangt er aan je muur? Oogt je woonkamer strak en opgeruimd of is het vol en misschien wat rommelig? Een huis vertelt van alles over zijn bewoners. Vandaag lezen we het begin van Exodus 25. Terwijl het volk dat is gevlucht uit Egypte onderaan de berg wacht, ontvouwt JHWH aan Mozes een bouwplan voor een draagbaar heiligdom, een huis voor onderweg. De Tent van de Ontmoeting wordt het ook wel genoemd. Tot in detail staat in de volgende hoofdstukken beschreven hoe deze tent - en alles wat daarin en daarbij hoort - eruit moet zien: de kist, de tafel, de lampenstandaard, het wasbekken... Wat zegt dit huis ons over de God die het zo heeft ontworpen? En over de gemeenschap die hij voor ogen heeft?

Een huis van vrijheid

Goud, zilver, koper, hemelsblauwe, purperrode karmozijnen wol, balsems voor de olie van de zalving, kruiden voor het reukwerk... In de opsomming van wat Mozes moet verzamelen, krijgen we al een indruk van het huis dat hem gevraagd wordt te bouwen: we horen verwijzingen naar de priesterdienst, de offercultus, dure materialen die de sfeer oproepen van een paleis... Maar een van de meest veelzeggende aanwijzingen staat misschien wel aan het begin: *Allen die van harte willen geven, neem van hen een gave die voor mij bestemd is.* Dit huis moet worden gebouwd met vrijwillige bijdragen. Het wordt een Woning waar je uit eigen beweging aan moet willen meebouwen. Een Tent die symbool staat voor het visioen dat deze God-Ik-zal vertegenwoordigt: een maatschappij van vrije mensen. Het volk dat is gevlucht uit Egypte bewandelt nu die moeilijke weg van bevrijding. Maar niet zelden lijken ze dat visioen uit het oog te verliezen. In Exodus 17 hebben ze dorst. Boos roepen ze naar Mozes: 'Zijn we hiernaar toegekomen om nu te sterven van de dorst? Is die God van jou wel in ons midden?' (Exodus17:7).

Dit verhaal klinkt als een antwoord op die vraag. Ja, deze God wil in jullie midden wonen: dit visioen is te doen. Het is niet te hoog, niet te ver - jullie kunnen dit volbrengen. Maar God zegt niet: 'Mozes, verzamel wat mensen kwijt willen, gebruik je creativiteit en maak er wat moois van!' Hoofdstukken lang lezen we een heel precieze beschrijving van materialen, afmetingen, versieringen, enzovoort. De bouw van een huis als dit luistert nauw. Vrijheid vraagt toewijding, aandacht, zorgvuldigheid. Want als je niet oplet, ontglipt het je zomaar.

De Tent van de Ontmoeting weerspiegelt het visioen waar wij ons elke zondag rondom verzamelen. Dat we elkaar in herinnering roepen. Het is geen kant en klaar verhaal. Want wat is vrijheid? Hoe ziet dat er vandaag concreet uit? Zitten er grenzen aan - en zo ja, welke? Alleen samen kunnen we voorzichtig antwoorden uitproberen voor deze plaats en deze tijd. Als een draagbare woning reist dit verhaal met ons mee door de tijd

en nodigt ons uit om elkaar te bevragen en om het visioen levend te houden.

Een huis voor mensen

Zij maken mij een heiligdom, ik zal wonen in hun midden, lazen we. Grappig genoeg lezen we op andere plaatsen in de bijbel dat God-Ik-zal helemaal geen huis nodig heeft. Uitleggers zeggen dan ook: dit wordt geen huis voor God; in tegenstelling tot de menselijke goden uit het pantheon van de Grieken bijvoorbeeld heeft deze God geen eten nodig, geen drinken, geen woning. Nee, dit wordt een huis voor mensen. Want mensen hebben zo'n huis wel nodig: een tastbare, zichtbare vrijplaats om dat ongrijpbare verhaal aan te verbinden. Zoals er, aan het slot van de bouw instructie, ook een huis in de tijd wordt beschreven: de sabbat. Zo wordt er tijd en ruimte uitgespaard voor dit verhaal.

Maar, dat is niet meer van deze tijd. Toch? Mensen willen juist de vrijheid om op hun eigen tijd, op hun eigen plek... Of is deze uitsparing in tijd en ruimte ook vandaag hard nodig? Een vast moment in de week, een plek om te ontmoeten en samen stil te staan bij de vragen en verlangens waar we anders misschien aan voorbij rennen.

Een huis van mensen

Zij maken mij een heiligdom, ik zal wonen in hun midden. Joodse mystici merkten op dat er níet staat: ze maken mij een heiligdom en ik zal daarin wonen. Er staat: ik zal onder hen wonen. Je zou ook kunnen vertalen: opdat ik in hen zal wonen. En dan klinkt dat huis als een vingerwijzing, een opdracht om zelf een 'huis' te proberen te zijn. Een prachthuis als dat lukt. Waar alles welkom is, waar alles woont. Kunnen wij onze eigen huizen zo inrichten? Kunnen we in onze stad zulke huizen helpen bouwen. En wat voor huis maken we van Nederland, bijvoorbeeld voor de mensen die voor onze deur staan?

Ten slotte deze Ekklesia: zijn wíj een huis waar alles en iedereen welkom is? Waar mensen zich gezien weten? Waar wie binnenloopt een glimp van een nieuwe wereld zou kunnen onderscheiden? Jos van Hes schreef het gedicht 'Van mij van jou van ons'. De taal zo licht als die van een kinderversje en de beelden passen voor mij bij dat huis voor en van mensen. Ze roepen verwachting op, ontvankelijkheid en warmte. Het eindigt zo.

*De boom is het huis van het nest
Het nest is het huis van het jong
Het jong is het huis van het dons
En wij zijn het huis van ons*

*Wij zijn het huis van ons. Als dat zou lukken, dat wij voor elkaar als een huis zijn, een prachthuis zelfs misschien... Hoe ziet zo'n huis er dan uit? Psalm 133, die we zo in een vrije vertaling gaan horen, bezingt het. Niet hoe het eruit ziet eigenlijk, maar hoe het *voelt*. In een gedicht van Karel Eykman bij dezelfde psalm klinkt dat zo:*

*Dat was toen daar.
Het was zo'n aardige zomeravond.
De zon had geen haast om onder te gaan.
Wij waren blijven hangen in de tuin.
De kinderen hoefden nog niet naar bed.
Ze speelden joelend verstoppertje met de hond
in het hoge gras. (...)*

*Ik zag de mensen om mij heen op wie ik zo gesteld ben.
Mijn hart was gelukkig om ons bij elkaar. (...)*

*Ik weet nog dat ik dacht
als het ergens is, is het hier
als het ooit is, is het nu.
Dit is de plek waar God zou willen wonen.
Volgens mij kan hij zo aanschrijven. (...)¹*

---

¹ Uit: Karel Eykman, *Een knipoog van u zou al helpen*. 'Met elkaar' (een gedicht bij Psalm 133).